

Organ
KommunstyrelsenNr
7/2023Sida
1

Tid	Måndagen den 25.09.2023, kl.18.30 – 19.33.	
Ärenden	§§ 96 – 112	
Plats	Kommunkansliet i Sund	
Närvarande	Ledamöter: ☒ Mats Ekholm, ordf. ☐ Linda Hemming, vice ordf. ☐ Jonas Back ☒ Lars-Johan Mattsson ☒ Christel Mattsson	Ersättare: ☐ Sven Blomberg ☐ Nina Öström ☐ Christina Nukala-Pengel ☐ Kjell Berglund ☐ Christer Mattsson
Övriga närvarande	☒ Dorita Lindholm, kfge ordförande ☐ Johan Lindholm, kfge viceordförande ☒ Susann Eklund, kfge andre viceordförande ☒ Andreas Johansson, kommundirektör ☐ Marika Willstedt, ekonomichef	
Underskrift	Mats Ekholm ordförande Andreas Johansson sekreterare	
Protokollet justerat	Tid och plats tisdagen den 25.09.2023 på kommunkansliet i Sund Lars-Johan Mattsson Christel Mattsson	
Protokollet publicerat på kommunens hemsida	Tisdagen den 26.09.2023 Intygar Mia Schütten Byråsekreterare	

Organ Kommunstyrelsen Kallelsedatum 18.09.2023 Kallelsenummer 7/2023

Sammanträdestid	Måndagen den 25.09.2023, kl. 18.30
Sammanträdesplats	Kommunkansliet i Sund
Protokollet publicerat på hemsidan	Tisdagen den 26.09.2023
Kallelsen utfärdad	Sund den 18.09.2023 Mats Ekholm, kommunstyrelsens ordförande

Ärendets §-nummer Ärende

Innehåll

- Kst § 96 Sammanträdetts laglighet och beslutsförhet*
- Kst § 97 Val av två protokollsjusterare*
- Kst § 98 Godkännande och eventuell komplettering av föredragningslistan*
- Kst § 99 Delgivningsärenden*
- Kst § 100 Ta del av protokoll*
- Kst § 101 Granskning och övervakning av kommunfullmäktiges beslut*
- Kst § 102 Förslag på kandidater till morsdagsutmärkelsestecken 2024*
- Kst § 103 Avtalsförslag, samarbete med Vårdö kommun inom äldreomsorgen*
- Kst § 104 Redovisning av uppdrag, utreda Mankalapincipen*
- Kst § 105 Redovisning av verksamhetsmål, förnyelsebar energi på kommunens fastigheter*
- Kst § 106 Remiss ÅLR, kulturpolitisk strategi*
- Kst § 107 Kommundirektörens budgetförslag över förvaltningssektorns verksamhet för år 2024*
- Kst § 108 Budgetutlåtande, Ålands kommunförbund*
- Kst § 109 Avtal med Vårdö kommun om att köpa byråsekreterare*
- Kst § 110 Försäljning av tomt på industriområdet, BTN*
- Kst § 111 Sunds kommuns medlemskap i Ålands näringsliv*
- Kst § 112 Utse tillfällig ersättare till centralvalnämnden/valnämnden*

Denna möteskallelse har anslagits på elektroniska anslagstavlan den 18.09.2023

Intygar

Andreas Johansson, kommundirektör

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 96 Sammanträdets laglighet och beslutsförhet

25.09.2023 Enligt kommunens förvaltningsstadga 72 § håller varje organ sina sammanträden vid de tidpunkter och på de platser som de beslutar. Enligt kommunstyrelsens beslut § 205, 26.11.2018, sammanträder kommunstyrelsen i regel med fyra veckors mellanrum under helgfria måndagar, förutom under perioden juni-augusti då kommunstyrelsen sammanträder vid behov. Kommunstyrelsens sammanträden hålls i regel på kommunkansliet i Sund kl. 18.30. Enligt KomL 23 § 2 mom. är kommunstyrelsen beslutsför då minst hälften av ledamöterna är närvarande. Enligt kommunens förvaltningsstadga § 74 tillställs ledamöterna skriftlig kallelse minst 4 dagar före sammanträdet.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen torde konstatera sammanträdet vara instruktionsenligt sammankallat och beslutfört.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst § 97 Val av två protokolljusterare

25.09.2023 Enligt kommunens förvaltningsstadga § 86 skall protokollet på tid som kommunstyrelsen bestämt justeras på det sätt som organet beslutar. Enligt tidigare praxis har kommunstyrelsen för varje protokoll utsett två protokolljusterare.

Kommundirektörens förslag:

I tur att justera protokollet är Linda Hemming och Jonas Back. Protokollet justeras direkt efter mötet.

Beslut:

Protokollet justeras av Christel Mattsson och Lars-Johan Mattsson.

Kst § 98 Godkännande och eventuell komplettering av föredragningslistan

25.09.2023 **Beslut:**
Föredragningslistan godkänns.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 99 Delgivningsärenden

25.09.2023 Kommunstyrelsen för kännedom meddelas följande:

1. Kommundirektörens rapport.
2. Beslut ÅLR, tillfälligt kostnadsersättningsstöd till kommunala offentliga kök.
3. Beslut ÅLR, fastställande av arkivplan.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tecknar ovanstående delgivningar till kännedom.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst § 100 Ta del av protokoll

25.09.2023

Kommunstyrelsen tar del av följande protokoll:

1. Byggnadstekniska nämnden, [BTN 7](#),
2. Utbildningsnämnden, inget möte sedan UN 1,
3. Omsorgsnämnden, [ON 3](#),
4. Oasen kf, inget möte sedan förbundsstyrelsen 10,
5. Kommunernas socialtjänst kf, [förbundsstyrelsen 10](#), [förbundsstyrelsen 11](#),
6. Ålands kommunförbund, [förbundsstyrelsen 5](#),
7. Norra Ålands utbildningsdistrikt kf, [förbundsstyrelsen 3](#),
8. Gemensamma räddningsnämnden, [RÅL 5](#),
9. Gemensamma lantbruksnämnden, inget möte sedan möte 1,
10. Gemensamt äldreråd, inget möte sedan Äldreråd 3,

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tecknar ovanstående protokoll till kännedom.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 101 Granskning och övervakning av kommunfullmäktiges beslut

25.09.2023

Enligt kommunallagen för landskapet Åland, 49 §, 3 mom.
Styrelsen skall bereda och verkställa fullmäktiges beslut samt övervaka att besluten är lagliga, utom i ärenden som rör fullmäktiges inre organisation samt val av styrelse och revisorer.

https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/199773#pr_7_kap_styrelsen_49_p_uppgifter

[Kommunfullmäktige 5](#)

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen konstaterar att kommunfullmäktiges beslut är lagliga och att de kan verkställas.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 102 Förslag på kandidater till morsdagsutmärkelsetecken 2024

25.09.2023

Statens ämbetsverk på Åland ber om förslag på kandidater för morsdagsutmärkelsetecken 2024. Förslagen skall vara ämbetsverket tillhanda senast 10.11.2023.

Grunderna för att bevilja utmärkelsetecknet är meriter som exemplariska fostrare av barn och ungdomar, främjande av familjeliv och föräldraskap samt även en allmän omtanke och omsorg om andra.

Kandidaternas undre åldersgräns är 40 år. Målsättningen är att de mödrar som belönas representerar så olika slags grupper som möjligt, till exempel förvärvsarbete, ensamförsörjare, lanthusmödrar, liksom också olika minoritetsgrupper. Däremot kan de som har fostran som yrke inte beaktas när det gäller ansökan om morsdagsutmärkelsetecken. Barnens antal är inte av avgörande betydelse. Förutom biologiska mödrar kan även adoptiv- och fostermödrar föreslås. Även ett mera samhällligt uppfostringsansvar beaktas, t.ex. verksamhet inom barnskydd- och familjeorganisationer, ungdoms- och idrottsorganisationer, skolnämnder samt föräldraföreningar.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen diskuterar ärendet och föreslår eventuellt kandidater.

Beslut:

Kommunstyrelsen nominerar Marie-Louise Hellström för morsdagsutmärkelsetecken 2024.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 103 **Avtalsförslag, samarbete med Vårdö kommun inom äldreomsorgen**
25.09.2023

Kommunstyrelsen i Vårdö beslutade den 30.8.2023, § 78, bland annat följande:
”Kommunstyrelsen omfattar förslag till avtal mellan Vårdö och Sunds kommuner om vissa funktioner inom äldreomsorgsledningen för återstoden av år 2023 enligt bilaga och för därmed detsamma till Sunds kommun som sitt förslag till avtal för ikraftträdande per omgående efter godkännande, som en försöksperiod med utvärdering inom oktober 2023, inför ett eventuellt därefter utökat och tills vidare gällande samarbete på området.”

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen omfattar avtalsförslaget.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 1 / 25.09.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 104 Redovisning av uppdrag, utreda Mankalaprincipen

Kst, § 41
24.04.2023

I den av kommunfullmäktige antagna budgeten för år 2023 så finns verksamhetsmål för centralförvaltningen. Punkt 11 så står det: ”Utreda om det går att göra något vettigt av ”Mankalaprincipen””.

Först en beskrivning av Mankalaprincipen. Kortfattat kan man säga att Mankalaprincipen innebär att istället för att ett aktiebolag gör vinst, eller ger aktieutdelning så produceras istället el till självkostnadspris. På det sättet så uppstår ingen vinst i bolaget och resultatet för varje år blir 0 €. Beroende på hur stor procentuell andel av bolagets aktiestock som en aktör äger så betalar man motsvarande del av kostnaden och får motsvarande andel av elproduktionen.

Ett exempel. Vi säger att Sunds kommun äger 25 % av aktierna i ett bolag som producerar el enligt Mankalaprincipen. Kostnaderna för att producera 1 gigawattimme (GWh) säger vi är 128 818,33 €, då får Sunds kommun betala 32 204,58 € för 0,25 GWh. Ovanstående pris är medvetet satt till den här nivån för att det var medelpriset på elbörsen Nordpool under 2022 för elområde SE3 som Åland köper sin el från.

Under år 2022 så förbrukade Sunds kommun 612 137 kWh elenergi, vilket innebär 0,61 GWh. För allt detta så betalade Sunds kommun 109 297,74 € till Ålands Eländelslag. Om ovanstående hypotetiska Mankala-bolag skulle kunna producera el till samma kostnad som medelpriset för elområde SE3 så skulle kostnaden för 0,61 GWh blivit 78 579,17 €. Kommunen skulle alltså i ovanstående exempel sparat cirka 31 000 €. Om produktionskostnaden är lägre än ovanstående blir naturligtvis beloppet som ”sparas in” högre.

För år 2023 så kommer elförbrukningen öka till följd av att Tosarby daghem numer värms med luftvärmepump istället för olja. I ovanstående förbrukning så ingår ej uppvärmning av Mångstekta hyreshus eller av Tallgården, skolan, biblioteket etc. eftersom de byggnaderna värms upp av pellets eller olja.

Om Sunds kommun skulle vilja producera el i egen regi så behöver inte Mankalaprincipen tillämpas, eller så tillämpas den automatiskt beroende på hur man ser det.

Det går att producera energi på följande sätt; vattenkraft, kärnkraft, vindkraft, kraftvärme, solceller/solenergi, eller kol, olja och naturgas.

Det finns även ett annat budgetmål i kommunens budget under 2023 som lyder: ”Utreda om det går att öka produktionen av förnyelsebar energi på kommunens fastigheter”, som bereds parallellt med detta ärende.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

För att besvara uppdraget enligt ordalydelsen så går det endast att ”göra något vetligt av Mankalaprincipen” tillsammans med andra kommuner. Det bästa sättet att ta reda på detta är att efterhöra hos de övriga norråländska kommunerna om de skulle vara intresserade av att grunda ett Mankalabolag som producerar energi. Kommundirektören har haft lite brevväxling med de andra direktörerna på norra Åland men det rakaste torde vara att ställa frågan rakt till de övriga kommunerna.

När svar inkommit från de övriga norråländska kommunerna så behandlas budgetmålen på nytt i kommunstyrelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen i Sund efterhör med de övriga norråländska kommunerna om de är intresserade av gemensam kraftproduktion i enlighet med Mankala-principen. I det fall som det finns ett intresse så skulle exempelvis en gemensam arbetsgrupp kunna tillsättas.

Kommunstyrelsen i Sund önskar sig ett svar innan 31.8.2023.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst, § 104
25.09.2023

Finströms kommunstyrelse har svarat på kommunens förfrågan och Finströms svar sammanfattas såhär (7.7.2023, § 84):

”Kommunen är en relativt stor elkonsument fördelat enligt:

- Kommunens lokaler, ca 600 000kWh
- Kommunens hyreshus, ca 100 000kWh
- Finströms kommunaltekniska AB, ca 55 000kWh
- Norra Ålands avloppsvatten AB, ca 350 000kWh.

Dessa har eltariffer vilka är uppbyggda på olika sätt beroende av nyttjande.

Större fastigheter har en hög och låg tariff (högre pris på dagen och lägre på natten)

Mindre fastigheter och Finströms kommunaltekniskas stationer har normaltariff

Norra Ålands avloppsvatten har spotpris med månadsmedelvärde + en liten marginal.

Om man via ett gemensamt ägt energibolag tänker ersätta elen man nyttjar idag bör avkastningspotentialen vara i linje med vad nuvarande vindenergibolag har för avkastning på sitt kapital. En ytterligare vinning skulle vara den gröna profilen då dagens energimix hos ÅEA:s inköp motsvarar ca 92g CO₂/kWh medans grön el enbart bidrar med ca 15gCO₂/kWh. Detta kan dock även uppnås med att teckna gröna elavtal. Frågan om att samäga pannanläggningen vid Ålands skogsindustrier var upp på bordet vid senaste avtalsförnyelsen och kan utvärderas på nytt vid nästa avtalsförnyelse och konstaterar att vidare åtgärder skulle förutsätta konkretisering och tillgång till någon form av energikälla med en förutsägbar energiproduktion.”

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Saltviks kommunstyrelse har svarat på kommunens förfrågan och Saltviks svar sammanfattas såhär (28.8.2023, § 135):

”Kommunstyrelsen tackar för förfrågan och meddelar Sunds kommun att ärendet är intressant. Samtidigt meddelar kommunstyrelsen att Saltvik inte är beredda att lägga tid på att i detta skede delta i en gemensam arbetsgrupp gällande frågan.”

Geta kommunstyrelse har svarat på kommunens förfrågan och Getas svar sammanfattas såhär (6.9.2023, § 135):

”Kommunstyrelsen i Geta beslutar att meddela Sunds kommunstyrelse att intresse för att utreda förutsättningarna för gemensam kraftproduktion finns och att vid behov utser kommunstyrelsen representanter till en arbetsgrupp.

Vårdö kommunstyrelsen har svarat på kommunens förfrågan och svaret sammanfattas såhär (13.9.2023, § 88): Kommunstyrelsen låter meddela Sunds kommun att man finner intresse i tanken på gemensam kraftproduktion i enlighet med Mankalaprincipen, men att man sett till rådande läge och frågans utveckling inte ser förutsättningar för dess genomförande.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen konstaterar att av de inkomna svaren att endast Finströms kommun har lagt ner lite beredning på ärendet.

Att samarbeta med Finströms kommun vore väl möjligt i och för sig. Men ett annat och bättre sätt att komma vidare inom ram för den så kallade Mankalaprincipen skulle vara att söka sig gentemot fastlandet och de nyetableringar av kraftproduktion som sker där.

Givet att Sunds kommun endast förbrukar ca 0,6 GWh / år och att det i det här sammanhanget är väldigt lite elförbrukning så är nyttan att ensamt ingå ett samarbete inom ramen för Mankalaprincipen ej värt besväret.

Det mest vettiga vore att Ålands elandelslag i sådana fall engagerar sig i ärendet för hela Ålands del. Ett sådant engagemang torde kunna minska elpriserna för konsumenterna för alla anslutna elandelskunder.

Ärendet skickas därför till Ålands elandelslag för eventuell vidare hantering.

Ärendet skickas även till kommunfullmäktige för kännedom.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 105 Redovisning av verksamhetsmål, förnyelsebar energi på kommunens fastigheter

25.09.2023

I förvaltningssektorns verksamhetsmål för år 2023, punkt 10 så står följande: ”utreda om det går att öka produktionen av förnyelsebar energi på kommunens fastigheter”. Budgetmålet verkställs i och med nedanstående beredning.

Följande energikällor klassas som förnybara:

- Vattenkraft,
- Vindkraft,
- Solenergi, och
- Bioenergi (i praktiken biogas, etanol eller biodiesel).

Kärnkraft klassas ej som förnybar men däremot fossilfri och berörs därför ej.

Kommunen har inga tillräckligt stora vattendrag på sina fastigheter så detta alternativ faller bort.

Gällande vindkraft, så är bedömningen att kommunens fastigheter är för små, eller redan exploaterade i sådan grad att det ej går att bygga vindkraft på dem.

Solenergi skulle vara möjligt och det bästa taket att sätta upp solceller på torde vara Tallgårdens eftersom verksamheten pågår dygnet runt, året runt. Dock så har det börjat diskuteras om korrosion på plåttak som eventuellt kan uppstå av solcellspaneler. Finns även uppgifter om att det kan öka fukt på vind. Övriga byggnader går det också att sätta in solceller på, men där bedöms nyttan inte vara lika stor som på Tallgården eftersom verksamheterna är stängda under den tid på året där solen skiner som starkast.

Bioenergi används redan för verksamheterna i Finby och det bedöms ej vettigt att anlägga ex. pelletsförbrännare på kommunkansliet eller Tosarby daghem.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige ska besluta att det projekteras för solceller på Tallgården under 2024 med ett förverkligande av projektet under 2025. I projekteringen ska eventuella risker beaktas.

Beslutet verkställs av byggnadstekniska nämnden och medel för projektet tas upp i budget 2024 och ekonomiplan 2025.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 106 Remiss ÅLR, kulturpolitisk strategi

25.09.2023

Ålands landskapsregering ger Sunds kommun möjlighet att komma med synpunkter på förslaget till kulturpolitisk strategi.

Bibliotekssekreteraren har författat nedanstående remissvar:

Landskapsregeringen har skickat ut ett förslag på en kulturpolitisk strategi till kommunerna för ett utlåtande.

Förslaget är övergripande och ger utrymme för lämpliga enskilda anpassningar vid de olika verksamheterna på Åland. Utöver övergripande mål ger strategin flera konkreta förslag på utveckling som bör ske för att Ålands befolkning ska få jämlik tillgång till kultur, konst och biblioteksservice.

Strategin beskriver nuläget och beskriver strategiska mål, men även utmaningar samt förslag på hur målen kan uppnås. Värdeord som strategin vilar på är tillgänglighet och hållbarhet.

Sunds bibliotek arbetar i nuläget aktivt efter verksamhetsmål som överensstämmer med den värdegrund som strategin förmedlar. Genom att tillgodose befolkningen med såväl meröppet bibliotek som boken-kommer-service ser man till att bibliotekets material är tillgängligt för alla. Man gör servicen tillgänglig för alla åldrar genom en utvidgad samarbetsplan med dagis, ett nära samarbete med skolan samt genom regelbundna högläsningsbesök på servicehuset Tallgården.

Påpekas bör att skolbibliotek endast nämns i en punkt under ”åtgärder att verkställa inför kommande lagstiftning”, där begreppen bibliotek och skolbibliotek anbefalls definieras. Det är därför otydligt om strategin inbegriper skolbiblioteken och det bör klargöras och om inte beskrivas och motiveras med en avgränsning.

Samtliga strategiska mål för bibliotekssektorn är lämpliga och välkomnas. För att de allmänna kommunbiblioteken ska kunna tillmötesgå kostsamma utvecklingsmål såsom att alla bibliotek ska ansluta sig till meröppet och bli licenserade Green Key anläggningar, så lär det däremot krävas en gemensam satsning över hela landskapet där en finansieringsplan gör det möjligt.

Som utlåtande är intrycket positivt och välkomnande. Strategin lyfter och understryker kulturens, konstens och bibliotekens vikt på ett brett plan och visar att man ser och värdesätter de många fördelar som satsningar på detta område innebär för befolkningen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen avger ovanstående beredning som remissvar med tillägget att kommunerna inte är skyldiga att följa politiska program.

Det står naturligtvis Ålands landskapsregering helt fritt att skapa politiska program för sin egen verksamhet, precis som Sunds kommun kan skapa politiska program för kommunens egen verksamhet. Mot den bakgrunden ska detta politiska program betraktas som ett styrdokument för Ålands landskapsregerings egen verksamhet.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 2 / 25.09.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 107 **Kommundirektörens budgetförslag över förvaltningssektorns verksamhet för år 2024**

25.09.2023

På bordet ligger kommundirektörens budgetförslag över förvaltningssektorns verksamhet (C100) för år 2024 vilket sammanfattas på aggregerad nivå i nedanstående tabell så som nettodriftskostnader (intäkter, minus kostnader, minus avskrivningar). Notera nollbudget för C100 om Kommunernas socialtjänst undantas.

Radetiketter	Bokslut 2022	Budget 2023	Förslag 2024
C110 Centralvalnämnden	0	-1 330	0
C120 Revision	-2 432	-5 000	-5 000
C130 Förvaltning och näringsliv	-378 983	-391 050	-377 120
C330 Biblioteks- och kulturverksamhet	-45 908	-48 640	-56 710
C340 Fritidsverksamhet	-88 548	-83 220	-90 030
C350 Medborgarinstitut	-18 645	-18 490	-18 490
C210 Kommunernas Socialtjänst	-792 820	-865 866	-938 872
Summa	-1 327 335	-1 413 596	-1 486 222

Summa utan Kommunernas socialtjänst	-534 515	-547 730	-547 350
--	-----------------	-----------------	-----------------

Detaljbeskrivningar över skillnaderna i respektive verksamhetsområde återfinns i bilaga.

Kommundirektören har även budgetansvar över skatteinkomster, landskapsandelar och finansiella intäkter och kostnader.

Radetiketter	Bokslut 2022	Budget 2023	Förslag 2024
9000 Finansiering			
A5100 SKATTEINKOMSTER	3 970 368	3 652 000	3 846 000
A5110 LANDSKAPSANDELAR	1 881 570	2 162 517	2 168 943
A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-9 103	-24 520	3 070
9000 Finansiering Summa	5 842 835	5 789 997	6 018 013
Totalsumma	5 842 835	5 789 997	6 018 013

Samtliga ovanstående anslag skall betraktas som ytterst preliminära. År 2024 sägs vara ett år där skatteintäkterna kommer minska till följd av ”rytmstörningar” i skattesystemet.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen omfattar kommundirektörens budgetförslag för år 2024. Budgeten för hela kommunen behandlas på nästkommande sammanträde.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 3 / 25.09.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 108 Budgetutlåtande, Ålands kommunförbund

25.09.2023

Ålands kommunförbunds styrelse har behandlat preliminärt budgetförslag för år 2024 och begär in synpunkter på densamma.

Gällande Sunds kommuns preliminära kommunandel så beräknas den vara mer eller mindre samma som år 2023 och därför kommenteras den ekonomiska delen ej.

På sida 3 framgår förbundets målsättningar för år 2024. Det som listas där är dock inte konkreta målsättningar utan snarare vad förbundet avser fokusera på under 2024. Målsättningarna bör kompletteras med konkreta mål som antingen blir uppfyllda eller ej under 2024. Detta bör göras för att driva och säkerställa att förbundets verksamhet utvecklas på ett mätbart sätt.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen avger följande yttrande över ÅKFs budgetförslag:
Ålands kommunförbund bör komplettera målsättningarna för 2024 med konkreta mål som antingen blir uppfyllda eller ej under 2024. Detta bör göras för att driva och säkerställa att förbundets verksamhet utvecklas på ett mätbart sätt. Nu är de föreslagna målsättningarna i princip samma som för år 2023. Det andas stagnation, vilket bör korrigeras.

Målsättningen att revidera grundavtalet under 2024 ska införas i budget för år 2024. Idag är två kommuner omnämnda i grundavtalet som medlemmar trots att de ej är medlemmar.

Dessutom kan exempelvis målsättningar om att ha x utbildningskurser, x seminarium inom kommunal kärnverksamhet.

Kommunstyrelsen i Sund undrar också vad som händer med utredningen av ett kommunalt servicebolag eller om ÅKF kommer försöka samordna kommunal administration inom ÅKFs paraply på annat sätt?

Kommunstyrelsen beslutar att inga direktiv till kommunens ombud utfärdas.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 4 / 25.09.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 109 Avtal med Vårdö kommun om att köpa byråsekreterare

25.09.2023

Sedan början av år 2023 så köper Sunds kommun 20 % byråsekreterare av Vårdö kommun. Under året så har ytterligare 20 % byråsekreterare använts genom ett arbetsavtal direkt mellan Sunds kommun och arbetstägaren. Det har efter en utvärdering under 2023 kunnat konstateras att behovet av byråsekreterare är 40 % varaktigt.

Det allra redigaste vore därför att uppdatera avtalet så att Sunds kommun köper alla 40 % direkt från Vårdö kommun.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen i Sund beslutar att efterhöra med Vårdö kommun om avtalet kan förändras till att omfatta 40 % istället för dagens 20 %.

Kommunstyrelsen beslutar om att bemyndiga kommundirektören att ingå avtal med Vårdö kommun enligt bilaga. Kommunstyrelsen ger också kommundirektören rätt att göra redaktionella ändringar i bilagan.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 5 / 25.09.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 110 Försäljning av tomt på industriområdet, BTN

BTN, § 63
07.09.2023

En intressent (ett företag) har hört sig för om möjligheten att få köpa tomt på Industriområdet i Svensböle.

Företaget är i dag i behov av ca 2.500 m².

Senast en tomt såldes på området (april 2021) var priset 1,00 €/m². Indexregleras detta pris skulle det ligga på 1,16 €/m² i dagsläget.

Principer för försäljning av tomt på industriområdet togs fram vid senaste försäljningen och bör även tillämpas vid en eventuell ny tomtförsäljning. Här ingår en återköpsklausul ifall tomten inte är bebyggd till viss del inom 5 år.

Ifall det blir aktuellt med tomtförsäljning behöver vägen på industriområdet byggas ut så den når fram till tomten. Medel för detta behöver tas in i budgeten för år 2024.

Kommunteknikerns förslag:

Nämnden föreslår inför kommunstyrelsen att tomtpriset fastställs till 1,16 €/m² och att tidigare försäljningsvillkor även tillämpas vid en eventuell försäljning.

BESLUT

Förslaget godkändes.

Kst, § 110
25.09.2023

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige ska besluta att tomtpriset fastställs till 1,16 €/m² och att tidigare försäljningsvillkor även tillämpas vid en eventuell försäljning.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 111 Sunds kommuns medlemskap i Ålands näringsliv

25.09.2023

Den 2a augusti 2023 så publicerade Ålandstidningen en gästledare skriven av Susanne Olofsson som är VD för Ålands näringsliv, med rubriken Därför hindrar 16 kommuner det åländska näringslivets utveckling.

”Att vi ålänningar älskar våra kommuner är det inget tvivel om, att hänvisa till vilken kommun man bor i eller är född i säger direkt något om en person. Jag uppger gärna min hemkommun eftersom det ger en nyans till vem jag är – jag bor i Lemland men jag är född på Vårdö. Det är en del av min historia och en del av vem jag är. Det är kanske också det som gör att kommunsammanslagning känns så svårt. Det går in i vårt hjärta och in i vår själ.

Med den bakgrunden förstår man varför kommunfrågan har blivit så svår, vi diskuterar inte den frågan, för då kan vi inte diskutera något annat. Detta är inget effektivt sätt att nå utveckling.

Många kommuner kämpar i dag med stora ekonomiska problem, det är skillnader i servicen beroende på vilken kommun man bosätter sig i. På grund av den ekonomiska realiteten är det i många kommuner frågan om service på miniminivå, medan andra kommuner kan erbjuda mera service till invånarna vilket attraherar inflyttning på ett annat sätt. Till exempel Jomala har en kommunalskatt på 16,5 procent medan fem kommuner har en kommunalskatt på 19 procent eller högre.

Utan de stora kommunernas skatteintäkter, satsningar och vilja att utvecklas (till exempel inom digitalisering) skulle Åland inte se ut som det gör i dag. De stora kommunerna är de som håller liv i Åland och som har muskler att jobba med utveckling.

Ålands Näringsliv jobbar för att stärka det åländska näringslivet. Vi är privatfinansierade genom medlemsintäkter, och våra medlemmar finns i alla de åländska kommunerna. Vår målsättning är ett starkt och konkurrenskraftigt näringsliv, med den bakgrunden är det inte svårt att se att 16 kommuner håller tillbaka utvecklingen på Åland. Det hämmar inte bara inom det kommunala utan även inom näringslivet.

Samordning av resurser är lättare i större sammanhang. Det blir mera rättssäkert och rättvist när det finns experter inom varje område, något som inte är möjligt i mindre sammanhang där man behöver kunna lite av varje.

Det finns utmaningar gällande att hitta intresserade och engagerade personer till nämnder, kommunstyrelse och kommunfullmäktige, samt att hitta rätt kompetens till de olika positionerna inom kommunförvaltningen.

Att vara kommundirektör i dag handlar i många fall om krishantering och inte om kommunutveckling. Tiden för att utveckla näringslivet finns inte och de frågorna hamnar ofta långt ner på agendan och i stället fokuseras det på att upprätthålla lagstadgad service. Vi nöjer oss med det vi måste, i stället för att fokusera på hur vi

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

kan utveckla Åland och nå de mål som vi behöver för att vända Åland till att återigen vara ett av de områden i Norden med mest tillväxt. Och ja, tillväxten behövs om vi vill behålla det välfärdssamhälle vi vant oss vid. Demografin talar sitt tydliga språk.

Utredningar, som har gjorts gällande kommunsammanslagningar, visar på kortsiktigt få inbesparingar. Lyfter man blicken och tittar framåt, mot den utveckling som står framför oss; med digitalisering, artificiell intelligens och invånare som ställer högre krav på rättvis tillgänglighet och service – då blir vinningarna en annan sak.

Vi måste våga lyfta blicken. Vilken typ av samhälle vill vi erbjuda om 10, 15 och 20 år? Vill vi ha 16 kommuner där majoriteten kämpar för att kunna erbjuda lagstadgad service? Eller vill vi ha en modern kommun som förutom god service även kan jobba med utveckling inom många områden inklusive näringslivsfrågor?

Vi vill att Åland ska vara ett attraktivt samhälle som har råd att erbjuda en guldkant inom till exempel vård, omsorg och storlek på skolklasser.

Kommunerna producerar merparten av den offentliga service som är förknippad med en modern livsstil och har stor betydelse även för företagsamheten lokalt. Kommunens förvaltning behöver arbeta för att möta näringslivets behov. Kommungränserna hindrar utveckling och samordning av frågor som planering, miljö, vatten- och avloppshantering. En del kommuner är för små för att vara handlingskraftiga.

En åldrande befolkning och kostnadsutveckling betyder att upprätthållande av servicenivån kräver en strukturförändring. Pengarna ska användas där de gör nytta, inte till att upprätthålla strukturer som tiden sprungit ifrån.

Att få fler att flytta till Åland är kanske Ålands viktigaste fråga just nu. En ekonomi i balans är inte annars möjlig. Vill vi vara en attraktiv plats att flytta till behöver vi utvecklas. Den utvecklingen är ej möjlig i ett samhälle som fokuserar på fel saker.

Hur många kommuner ska Åland ha?

Den frågan lämnar jag obesvarad, men konstaterar att ett Åland med 16 kommuner hämmar inte bara servicenivån utan även det åländska näringslivets utveckling. Låt oss börja modernisera Åland nu för att förvissa oss om framtida livs- och utvecklingskraft.”

Därav skickade kommundirektören följande e-brev till VD den 6e augusti 2023:
”Hej Susanne, hoppas att allt är bra med dig.

Jag och flera politiker i Sunds kommun har reagerat på innehållet i ledaren och vi ämnar att ta upp Ålands näringslivs inställning till Sunds kommun på kommande styrelsemöte.

Det finns flera faktpåståenden i din ledare som är felaktiga rent objektivt.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

”Utan de stora kommunernas skatteintäkter, satsningar och vilja att utvecklas (till exempel inom digitalisering) skulle Åland inte se ut som det gör i dag. De stora kommunerna är de som håller liv i Åland och som har muskler att jobba med utveckling.”

”Ålands Näringsliv jobbar för att stärka det åländska näringslivet. Vi är privatfinansierade genom medlemsintäkter, och våra medlemmar finns i alla de åländska kommunerna. Vår målsättning är ett starkt och konkurrenskraftigt näringsliv, med den bakgrunden är det inte svårt att se att 16 kommuner håller tillbaka utvecklingen på Åland. Det hämmar inte bara inom det kommunala utan även inom näringslivet.”

Som du själv implicit anger så är ju Sunds kommun medlem i Ålands näringsliv. Men är det så att Sund är en för liten kommun för er förening så är min personliga uppfattning att kommunen bör ompröva sitt medlemskap i föreningen.

Så min fråga Susanne är om det är något du vill tillägga till din ledare innan den behandlas i Sunds kommunstyrelse?

För min egen personliga del så får du gärna utveckla ditt första stycke och lära mig på vilket vis det endast är de större kommunerna som bidrar till utvecklingen av of-fentlig sektor (till exempel inom digitalisering).

Du får gärna också berätta på vilket sätt som Sunds kommun har bidragit till att hämma utvecklingen av näringslivet inom Sunds kommun. Du får också gärna kommentera varför t.ex. inte Ålands näringsliv har påtalat detta för Sunds kommun tidigare utan istället väljer att göra detta genom en ledare.

Önskar dig en trevlig sommar.”

Den 12e september kom ett svar per e-post från Ålands näringsliv:
”Hej,

På Ålands Näringslivs styrelsemöte den 21 augusti behandlades den skrivelse som Sunds kommun genom kommundirektör Andreas Johansson skickat per mail till Ålands Näringslivs vd Susanne Olofsson den 4 augusti 2023.

Nedan Ålands Näringslivs styrelse svar:

”På Ålands Näringslivs styrelsemöte den 21.8, där alla styrelsemedlemmar deltog, togs er skrivelse (inskickad per e-mail den 4 augusti) upp till diskussion.

Ålands Näringslivs ståndpunkt är sedan tidigare att kommunfrågan behöver diskuteras för att komma fram till på vilket sätt Åland bör organiseras för att hela Åland och även näringslivet skall ges de bästa förutsättningarna.

Det handlar inte om enskilda kommuners specifika verksamhet utan det Ålands Näringsliv vill lyfta upp är hur vi kan nå det som är bäst för Åland. Det är strukturellt

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

utmanande med 16 kommuner, tex beslutsgången när alla kommuner ska höras, kompetensförsörjning, servicenivå, förändringsarbete och utveckling går långsammare, samarbetsavtal, köptjänster eller andra resurskrävande sätt att säkerställa en servicefunktion ska hanteras.

Styrelsen välkomnar även en utredning från ÅSUB gällande de stora skillnaderna i kommunalskatten på Åland och i resten av Finland."

Kommundirektörens förslag:

Konstateras att Ålands näringsliv fört fram påståenden som de sedan ej i sak kan redogöra för och att dessa påståenden är en misskreditering av en av sina medlemmar, Sunds kommun.

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige ska säga upp Sunds kommuns medlemskap i Ålands näringsliv.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

Kst § 112 Utse tillfällig ersättare till centralvalnämnden/valnämnden

25.09.2023

Centralvalnämnden har under sitt sammanträde 12.9.2023, § 5, konstaterat att Anna Karlsson är jävig då hennes far ställer upp i kommunalvalet.

[Länk till Vallag \(2019:45\) för Åland](#)

*12 §. Mandatperioden för valmyndigheter och deras medlemmar
Mandatperioden för centralnämnden för lagtingsval, en kommunal centralvalnämnd, en valnämnd och en valbestyrelse varar till dess en ny nämnd eller bestyrelse har tillsatts.*

Om en medlem eller ersättare i en nämnd eller en bestyrelse avlider, avgår eller utses till kandidat i ett val som hålls under mandatperioden ska en ny medlem eller ersättare utses. Kommunstyrelsen kan vid behov utse en tillfällig ersättare om en ersättare i den kommunala centralvalnämnden avlider, är jävig eller har förhinder.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen utser en tillfällig ersättare för Anna Karlsson i centralvalnämnden.

Beslut:

Kommunstyrelsen utser Rauni Nikula som tillfällig ersättare för Anna Karlsson i centralvalnämnden.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING

BESVÄRSFÖRBUD

Vad förbudet grundar sig på	Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning, utlåtande eller verkställighet, kan enligt § 112 kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet. Paragrafer 97-102, 104-108, 110-112
	Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom skriftligt rättelseyrkande enligt § 110 kommunallagen kan framställas över beslutet. (se instruktioner nedan under rättelseyrkanden) Paragrafer 96, 103, 109,
	Enligt § 5 Förvaltningsprocesslagen/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut. Paragrafer och grund för besvärsförbudet: -

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE

Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas, samt tid för yrkande av rättelse	Den som är missnöjd med nedan nämnda beslut kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmar. Myndighet hos vilken rättelse yrkas: Kommunstyrelsen i Sund Norra Sundsvägen 361, Björby AX-22520 Kastelholm Paragrafer: 96, 103, 109, 111 Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet publicerats på kommunens webbplats.
Rättelseyrkandets innehåll	Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
25.09.2023

KOMMUNALBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid	<p>I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av en som är part eller kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att</p> <ol style="list-style-type: none">1. beslutet tillkommit i felaktig ordning,2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller3. beslutet annars strider mot lag. <p>Besvärsmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn</p> <p>Paragrafer: -</p> <p>Besvärstid: 30 dagar från delfäendet av beslutet.</p> <p>En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet publicerats på kommunens webbplats.</p>
--	---

FÖRVALTNINGSBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid	<p>Besvärsmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn</p> <p>Paragrafer: -</p> <p>Besvärstid: 30 dagar från delfäendet av beslutet.</p>
--	---

BESVÄRSSKRIFT

<p>Besvärsskrift</p> <p>I besvärsskriften skall anges ändringssökandes namn, yrke, boningsort och adress</p> <ul style="list-style-type: none">- vilket beslut som överklagas- vilka ändringar som yrkas i beslutet- motiveringar till att beslutet bör ändras <p>Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökande själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också yrke, boningsort och postadress anges.</p> <p>Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia, och intyg om den dag från vilken besvärstiden skall räknas.</p>
<p>Inlämnande av besvärshandlingarna</p> <p>Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärsmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.</p>